ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของการบริหารโรงพยาบาลชุมชน
ชื่อผู้เขียน นายสุนทร สุริยพงศกร
ชื่อปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการบริหารโรงพยาบาลชุมชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของการบริหารโรงพยาบาลชุมชน ความสำคัญและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชน และเสนอกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชนในทุกเขตพื้นที่สาธารณสุขเขตของประเทศไทย

วิธีการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีเก็บข้อมูลภาคสนาม แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการวิจัยเพื่อขัดเกลาตัวแปรที่มีผลต่อผลลัพธ์ทางการบริหารโรงพยาบาลชุมชน ดำเนินการศึกษาจากโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 แห่ง และระยะที่สองเป็นการศึกษาเชิงสำรวจจากโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศ โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 โรง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม(Questionnaire) ที่สร้างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

ผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการมุ่งเน้นผู้ป่วย 3) ด้านการเงิน และ 4) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ส่วนใหญ่ผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.50

ปัจจัยที่มีผลต่อผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาล พบว่า สมรรถนะของผู้นำโรงพยาบาล การมีส่วนร่วมของทีมนำในโรงพยาบาลในการระดมความคิดและการวางแผน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในภาพรวม ประสบการณ์ในการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ร้อยละ 40.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05 (R^2= 0.404; α<0.05)

ในด้านความสำคัญและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชนในทุกเขตพื้นที่สาธารณสุขเขตของประเทศไทย พบว่าสมรรถนะของ

ผู้นำโรงพยาบาลสามารถอธิบายการผันแปรของผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชนได้สูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของทีมนำในโรงพยาบาลในการระดมความคิดและการวางแผน ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในภาพรวม และประสบการณ์ในการบริหาร

จากผลการศึกษาในข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการพัฒนาผลลัพธ์การบริหารโรงพยาบาลชุมชน 4 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์พัฒนาผู้อำนวยการและกรรมการบริหารโรงพยาบาลชุมชนในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของสมรรถนะ โดยการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้นำ ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการและกรรมการบริหารของโรงพยาบาลชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์พัฒนาทีมงานในโรงพยาบาลชุมชนเพื่อเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยการมีส่วนร่วมของทีมนำในโรงพยาบาลในการระดมความคิดและการวางแผน

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์พัฒนาแรงจูงใจ เพิ่มพลัง พร้อมอุทิศเพื่อผลสัมฤทธิ์ของโรงพยาบาลชุมชน โดยการสร้างความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโรงพยาบาล

กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์เสริมสร้างประสบการณ์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนเชิงประจักษ์ โดยการสร้างประสบการณ์ในการบริหารโรงพยาบาล

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบายจากผลการศึกษา คือ กระทรวงสาธารณสุข ควรใช้เป็นแนวทางในการกำหนดลักษณะของผู้นำในโรงพยาบาลที่มีลักษณะสมรรถนะของผู้นำสูง เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทีมนำในการระดมความคิดและการวางแผน และการสร้างความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ตลอดจนคัดเลือกผู้นำที่มีประสบการณ์สูง เพื่อให้พัฒนาผลลัพธ์ของการบริหารโรงพยาบาลชุมชนในอนาคต ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ มีหลายประเด็น ได้แก่ 1) การอบรมหลักสูตรการบริหารแก่ผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งครั้งแรก 2) การศึกษาดูงานระยะสั้น 3) การจัดประชุมสัมมนาสำหรับผู้บริหารในโรงพยาบาลชุมชน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ1) การศึกษาควรครอบคลุมหัวหน้าฝ่าย ทุกฝ่ายในโรงพยาบาล 2) ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงพยาบาลแต่ละพื้นที่ว่ามีพฤติกรรมการบริหารงานโรงพยาบาลอย่างไร และ3) การวิจัยและพัฒนาหารูปแบบการทำงานเป็นทีม เพื่อความมั่นใจในการทำงานเป็นทีมให้เกิดประสิทธิผลสูงในด้านการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการต่อไป

Title	Factors Related to the Outcome of Community Hospital Administration
Author	Mr. Soontorn Suriyapongsagon
Degree of	Doctor of Philosophy in Administrative Science
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Chalermchai Panyadee

ABSTRACT

The objective of this study were to investigate the following : 1) outcome of the community hospital administration; 2) factors related to outcome of the community hospital administration; 3) importance and sequences of the importance ; and 4) appropriate strategies employed for outcome development of the community hospital administration in all public health regions of Thailand.

In this study, field trip was used for data collection. It consisted of two stages: the first one concerned with variable refining which had effect on the outcome of the Community Hospital Administration. The second one was a surveyed study administers with 253 community hospitals throughout the country obtained by random sampling. Also, a set of questionnaires passing content consistency and reliability test was used for data collection. Results of the study revealed the following:

Outcome of the community hospital administration was found in a moderate level (60.50 percent) in terms of the following: 1) health, 2) patient centered, 3) finance, and 4) human resource administration. With regards to factors effecting outcome of the community hospital administration, it was found that there was a positive relationship between competency of the community hospital leaders, brainstorming participation, satisfaction of community hospital staff and the community hospital administration with a statistical significance at 40.40 percent ($R^2 = 0.404$; $\alpha < 0.05$)

For the importance and sequences of the importance of factors related to outcome of the community hospital administration, it was found that competency of the community hospital leaders could explain the variance outcome of the community hospital

administration most. This was following by brainstorming participation, satisfaction of the community hospital staff, and administration experience, respectively.

Based on results of the study, the researcher had determined appropriate strategies employed for outcome development of the community hospital administration.

Strategy 1. Competency development of the directors and the administrative executives of the community hospital

Strategy 2. Development of the community hospital teamwork particularly on brainstorming and planning.

Strategy 3. Development of motivation and power in order to achieve the goals of the community hospital.

Strategy 4. Reinforcement of experience of the community hospital leaders by creating experience in the community hospital administration.

For suggestions in the policy level, the following could be advisable : 1) The Ministry of Public Health should employ these strategies as a guideline for the determination of characteristics of community hospital leaders having a high level of competency ; 2) brainstorming participation should be encouraged ; 3) satisfaction of the community hospital staff should be created ; and 4) the selection of community hospital leader having a lot of experiences should be done. For suggestions in the practice level the following could be advisable : 1) provision of the training program on administration for new community hospital leaders ; 2) provision of educational tour ; and 3) holding a seminar or meeting for community hospital executives. The following could be suggested for further study : 1) the study should cover every section head in the community hospital ; 2) administration behavior of the community hospital should be investigated ; and 3) a research and development for finding an appropriate from of teamwork should be conducted for a highest confidences and effectiveness of teamwork.